

ТУРОПЕРЕЙТИНГОВІ ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

TOUR OPERATING INNOVATIONS IN THE FIELD OF EXCURSION TOURISM: CHALLENGES AND PROSPECTS

У статті досліджуються туropolерейтингові інновації, які використовуються з метою розвитку екскурсійного туризму. Указано, що в умовах сучасного розвитку туризму звертається увага на відмінності між традиційними туropolерейтинговими послугами та новими інноваційними підходами в сфері екскурсійного туризму. Визначено, що інноваційні підходи характеризуються більшою гнучкістю, індивідуалізацією та персоналізацією послуг, використанням інтерактивних технологій та залученням місцевої спільноти до організації та проведення екскурсій. Зазначено, що перспективами, які відкриваються перед туropolерейтингом у контексті інновацій для розвитку екскурсійного туризму є можливості покращення якості обслуговування, залучення нових цільових груп туристів, використання аналітики даних для підвищення ефективності маркетингу та планування маршрутів. Проаналізовано приклади успішного впровадження туropolерейтингових інновацій в екскурсійному туризмі. Установлено, що у процесі впровадження інноваційних рішень в роботі туropolераторських компаній в Україні є ряд потенційних переваг, серед яких: покращення конкурентоспроможності, збільшення прибутковості туropolераторів та підвищення задоволення туристів від подорожей.
Ключові слова: туropolерейтинг, сталий туризм, турист, технології, екскурсійний туризм, інновації в туризмі.

The article delves into the exploration of tour operating innovations utilized to foster the growth of excursion tourism. In this comprehensive analysis, various aspects are examined, encompassing cutting-edge technologies, novel marketing and promotional strategies, the utilization of online platforms, and digital solutions. These innovations are aimed at augmenting the quality and accessibility of excursion services. The article places significant emphasis on distinguishing traditional tour operating services from the avant-garde approaches within the realm of excursion tourism, particularly within the context of contemporary tourism development. One of the key findings of the study is that innovative approaches in excursion tourism exhibit distinct characteristics, such as heightened flexibility, individualization, and personalization of services. Additionally, interactive technologies play a pivotal role, facilitating immersive experiences for tourists. Another noteworthy aspect is the involvement of the local community in the organization and execution of excursions, fostering a deeper connection between tourists and the destination. Furthermore, the article sheds light on the imminent challenges that tour operators may face when implementing these innovations within the excursion tourism sector. Potential hurdles include technological and organizational barriers that may arise during the transition to new business models and the adoption of new information systems. Despite these challenges, the article emphasizes the prospects and opportunities that arise for tour operators through the integration of innovation in the development of excursion tourism. These prospects encompass an array of advantages, such as the ability to enhance service quality, attract new target tourist groups, and leverage data analytics to optimize marketing efficiency and route planning. In conclusion, the article affirms that the implementation of innovative solutions in the operations of tour operator companies in Ukraine yields several potential advantages. These encompass heightened competitiveness, increased profitability for tour operators, and an overall improvement in tourist satisfaction, ultimately enhancing their travel experiences.

Key words: tour operating, sustainable tourism, tourist, technologies, excursion tourism, innovations in tourism.

УДК 338.48:338.486.024.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct73-19>

Тимчук С.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи,
Уманський національний університет
садівництва

Tymchuk Svitlana

Uman National University of Horticulture

Постановка проблеми. Сучасний туристичний ринок постійно зазнає впливу інноваційних технологій та стратегій, що вимагає від туropolераторів постійної адаптації та вдосконалення своїх послуг. Однією з ключових галузей туристичної індустрії, яка відчуває потужний рух інноваційного розвитку, є сфера екскурсійного туризму. Впровадження туropolерейтингових інновацій у цей сегмент відкриває нові можливості для покращення якості обслуговування та задоволення потреб сучасних туристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню туropolерейтингових інновацій у сфері екскурсійного туризму та їх відмінностям, викликам і перспективам присвячені праці вітчизняних науковців. Питання світосистемних закономірностей консолідації туристичного бізнесу в умовах інноваційного розвитку досліджував

Михайличенко Г.І. Питання підготовки фахівців з туризму до екскурсійної діяльності в контексті їх комінукативно-психологічної складової досліджувала Богатирьова Г.У своїх дослідженнях Жукович І.А. розглядав основні теоретичні та практичні аспекти інновацій в туристичній сфері. Дослідженням моделі управління розвитком туристичного бізнесу території на інноваційному підході присвячені наукові доробки Вдовічен А.А. та Вдовічена О.Г.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз інноваційних підходів, які застосовуються туropolераторами для поліпшення та розвитку екскурсійних послуг. Дослідження спрямоване на розкриття сутності та особливостей туropolерейтингових інновацій у сфері екскурсійного туризму, а також виявлення факторів, що впливають на їх впровадження та успішну реалізацію.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В туроперейтингу для розвитку екскурсійного туризму застосовуються різноманітні інноваційні підходи, спрямовані на поліпшення якості обслуговування, розширення асортименту послуг та задоволення потреб сучасних туристів (табл. 1). Деякі з основних інноваційних підходів включають: використання технологій, розробка тематичних та нестандартних екскурсійних маршрутів, розвиток екологічності та сталості, впровадження інтерактивного спілкування, розвиток географічного різноманіття.

Ці інноваційні підходи в туроперейтингу дозволяють створювати унікальні та незабутні екскурсійні враження, задовольняти зростаючі потреби сучасних туристів та сприяти розвитку екскурсійного туризму як важливої складової туристичної індустрії. У туристичних підприємствах велика увага приділяється інноваційній діяльності, яка має на меті створення нових або модифікацію існуючих туристичних продуктів, розширення ринків збуту, використання передових ІТ-технологій у бізнес-процесах та впровадження сучасних форм організаційного та управлінського підходу на підприємстві [1, с. 7].

Впровадження інновацій у сфері екскурсійного туризму ставить перед туроператорами певні виклики, які потребують уваги та ретельного планування. Так розробка інноваційних ІТ-стартапів (ІТ-проектів) у галузі туризму відбувається шляхом використання трьох основних компонентів: туристичний бізнес, інноваційні технології та інформаційні системи і технології управління.

Ці компоненти взаємодіють між собою на перетині впливових сфер, створюючи сприятливі умови

для активної реалізації ІТ-стартапів у сфері туризму. Це досягається шляхом залучення та створення нового туристичного продукту, впровадження передових інформаційних технологій та інструментів, а також розробки систем, які сприяють ефективному управлінню туристичними процесами автоматизації туристичного підприємства [2, с. 10].

Тому технологічні перешкоди можуть стати однією з проблем в роботі туроператорських компаній під час впровадження інновацій у сфері екскурсійного туризму. Розробка та впровадження нових технологій може вимагати значних інвестицій та знань. Туроператорам необхідно бути готовими до оволодіння новими інформаційними технологіями, впроваджувати їх у свою діяльність та забезпечувати їхню безперебійну роботу.

Нестабільність туристичного ринку пов'язана зі зміною споживацьких поведінок. Сучасні туристи мають змінені вимоги та очікування щодо екскурсійних послуг. Туроператорам потрібно виявляти і розуміти нові тенденції та попит на ринку, щоб впроваджувати інноваційні рішення, які відповідають потребам сучасних туристів. Також туристична галузь є динамічною і конкурентною. Туроператорам необхідно розробляти та впроваджувати інноваційні рішення, які надають їм конкурентну перевагу на ринку. Важливо бути в курсі тенденцій галузі та швидко реагувати на зміни, що відбуваються. Необхідність передбачення попиту, непередбачувана змінність бізнес-поведінки українських партнерів, надають туристичні послуги та необґрунтоване зростання цін на стабільні рекреаційні продукти ускладнюють можливості туроператорів у формуванні пакетних турів, які є гарантом якості та успішної реалізації на ринку [3, с. 114].

Таблиця 1

Основні інноваційні підходи туроперейтингу для розвитку екскурсійного туризму

Інноваційний підхід	Характеристика
Використання технологій	Застосування сучасних технологій, таких як мобільні додатки, веб-платформи, віртуальна реальність та розширена реальність, що дозволяє туристам отримувати інтерактивні та збагачені екскурсійні враження. Такі інновації допомагають забезпечити персоналізоване обслуговування, підвищити доступність інформації та покращити сприйняття культурного спадку.
Розробка тематичних та нестандартних екскурсійних маршрутів	Створення унікальних тематичних маршрутів, які враховують індивідуальні інтереси туристів. Це можуть бути кулінарні екскурсії, мистецькі маршрути, пригодницькі екскурсії або культурні поглиблені програми, які дозволяють туристам більш глибоко пізнати місцеву культуру та традиції.
Розвиток екологічності та сталості	Запровадження екологічно орієнтованих інновацій, таких як використання електричних транспортних засобів, впровадження енергоефективних технологій та практик у готелях та екскурсійних пунктах, збільшення усвідомленості про охорону природних ресурсів серед туристів.
Впровадження інтерактивного спілкування	Створення можливостей для взаємодії між туристами та місцевими жителями, включаючи проведення майстер-класів, зустрічей з місцевими мешканцями та участь у культурних заходах. Це допомагає туристам краще розуміти місцеву культуру та сприяє зміцненню взаєморозуміння та міжкультурної взаємодії.
Розвиток географічного різноманіття	Розширення асортименту екскурсійних напрямків та розробка нових маршрутів, включаючи менш відомі або екзотичні місцевості. Це сприяє диверсифікації туристичної пропозиції та залученню різних сегментів туристів.

Джерело: авторська розробка

В умовах нестабільності на туристичному ринку вагомими викликами для туроператорських компаній та турагентських фірм є кадрове забезпечення. Впровадження інновацій часто потребує спеціалізованих знань та навичок. Туроператорам необхідно залучати та навчати кваліфікованих спеціалістів, які здатні ефективно впроваджувати та управляти інноваційними процесами у сфері екскурсійного туризму.

Крім того, будь-яку форму екскурсійної діяльності можна розглядати як стратегію психологічного співробітництва, оскільки йдеться про індивідуалізований підхід до надання екскурсійних послуг для різних груп населення. Варто перетворити діяльність організаторів екскурсійних послуг у продуктивний мисленнєвий процес, що спонукає до активного вибору взаємодії між фахівцем та потенційним споживачем туристичного продукту [4, с. 69].

В роботі туроператорських та турагентських компаній важливу роль відіграють також регуляторні обмеження. Впровадження інновацій може стикається з регуляторними обмеженнями та правовими аспектами. Туроператорам потрібно дотримуватись відповідних норм та законодавства, а також співпрацювати з відповідними органами уряду та регуляторами для ефективного впровадження інноваційних рішень.

Розуміння цих викликів та готовність до їх вирішення дозволяють туроператорам успішно впроваджувати інноваційні підходи у сфері екскурсійного туризму та досягати позитивних результатів.

Відповідно до наукових досліджень, туроперейтинг у контексті інновацій відкриває широкі перспективи для розвитку екскурсійного туризму (рис. 1).

Інновації у туроперейтингу дозволяють створювати більш збагачені, цікаві та персоналізовані екскурсійні програми. Використання технологій, віртуальної реальності, мобільних додатків та інших інноваційних засобів дозволяє туристам отримувати унікальні враження та взаємодіяти з місцевим середовищем.

Звичайно, що інноваційні підходи допомагають туроператорам розширити свої ринкові можливості, привернути нових туристів та залучити різні сегменти ринку. Розробка нестандартних екскурсійних маршрутів, спеціалізованих тематичних програм та персоналізованих послуг забезпечує конкурентну перевагу туроператорів на туристичному ринку.

Також інновації у туроперейтингу сприяють розвитку сталого туризму, зокрема екологічно відповідних та соціокультурно збалансованих екскурсійних програм. Впровадження екологічних технологій, залучення місцевих спільнот до туристичних процесів та підтримка охорони природних та культурних ресурсів сприяють сталому розвитку екскурсійного туризму.

Отже інноваційні підходи в туроперейтингу вимагають співпраці та партнерства з місцевими організаціями, включаючи туристичні агентства, громадські організації, місцеву владу та інші зацікавлені сторони. Це сприяє взаємовигідному обміну ресурсами, знаннями та експертизою, що сприяє успішному впровадженню інновацій та стимулює розвиток екскурсійного туризму.

Впровадження інновацій у туроперейтингу відкриває безліч перспектив для розвитку екскурсійного туризму. Це дозволяє створювати більш цікаві та насичені екскурсійні програми, залучати нових туристів, сприяти сталому розвитку та зміцнювати партнерські відносини у туристичній галузі.

Інноваційні підходи у сфері екскурсійного туризму можуть мати численні потенційні переваги для туристичної індустрії. Основні переваги включають: збільшення конкурентоспроможності, покращення туристичного досвіду, залучення нових сегментів туристів, стимулювання економічного розвитку, підвищення сталості туризму (табл. 2).

Загалом, інноваційні підходи у сфері екскурсійного туризму мають потенціал позитивно вплинути на туристичну індустрію, забезпечити її стабільний розвиток та створити нові можливості для туристичних підприємств та місцевих громад.

Проте в дослідженнях Жуковича І.А. направлених на вивчення ролі інновацій у туризмі зазначається, що одним із важливіших практичних аспектів дослідження інновацій у туризмі є оцінювання інноваційної активності підприємств, що працюють у цій індустрії. Тобто має бути виокремлення методики оцінювання інноваційної активності саме підприємств індустрії туризму [5, с. 75].

Успішним прикладом впровадження туроперейтингових інновацій у сфері екскурсійного туризму є використання віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (AR). Деякі туроператори впроваджують технології VR та AR задля створення іммерсивного досвіду екскурсій у туристів.

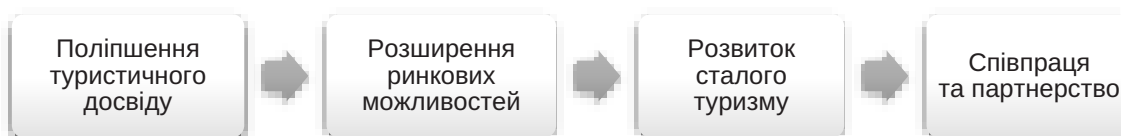

Рис. 1. Перспективи впровадження інновацій у роботі туроператорських компаній для розвитку екскурсійного туризму

Джерело: авторська розробка

Переваги інноваційних підходів для туристичної індустрії у сфері екскурсійного туризму

Перевага	Опис
Збільшення конкурентоспроможності	Інновації дозволяють туристичним компаніям зайняти конкурентну позицію на ринку, привернути більше клієнтів та задовольнити їх потреби. Шляхи інновацій можуть включати впровадження нових технологій, розробку унікальних послуг та привабливих екскурсійних маршрутів.
Покращення туристичного досвіду	Інновації можуть покращити якість та різноманітність туристичного досвіду. Впровадження нових технологій, інтерактивних елементів, використання віртуальної реальності та інших інноваційних рішень дозволяють туристам отримати незабутні враження та зануритися в культуру та історію відвідуваних місць.
Залучення нових сегментів туристів	Інновації допомагають привернути нові сегменти туристів, зокрема молоді, технологічно освічені мандрівників та любителів активного відпочинку. Розробка спеціалізованих програм та послуг, які відповідають потребам цих сегментів, розширює туристичний ринок та забезпечує стабільний ріст індустрії.
Стимулювання економічного розвитку	Інновації у сфері екскурсійного туризму можуть мати позитивний вплив на економіку регіонів та країн. Залучення більшої кількості туристів сприяє зростанню грошових потоків, створенню нових робочих місць та розвитку супутніх галузей, таких як готельний бізнес, ресторанний сервіс та продукція місцевих виробників.
Підвищення сталості туризму	Інновації допомагають просувати сталий туризм та екологічні практики у сфері екскурсійного туризму. Впровадження екологічно чистих технологій, зменшення впливу на природні ресурси та підтримка місцевої спільноти сприяють збереженню природного середовища та культурної спадщини для майбутніх поколінь.

Джерело: авторська розробка

Наприклад, використання VR-окулярів дозволяє туристам відчувати себе на місці екскурсії, досліджувати віддалені або історичні місця, що зберігаються в незмінному вигляді. Інтерес до використання віртуальних турів поширюється на широкий спектр галузей, і ця сфера продовжує розвиватись та удосконалюватись. Технології створення віртуальних подорожей активно прогресують, відповідаючи на зростаючий попит. Багато країн вже пропонують різноманітні віртуальні тури та екскурсії до популярних туристичних місць [6].

За допомогою розробки мобільних додатків туроператори створюють тематичні екскурсії, які відповідають інтересам туристів. Наприклад, екскурсії за місцями знімання фільмів, кулінарні екскурсії, архітектурні тури та інші спеціалізовані програми, які надають унікальний туристичний досвід.

Наразі деякі туроператори використовують дрони для зйомки вражаючих пейзажів та видовищних місць. Це дозволяє туристам отримати нові ракурси та погляди на екскурсійні об'єкти та природні красоти.

Успішним прикладом впровадження туроперейтингових інновацій у сфері екскурсійного туризму є розвиток інтерактивних елементів. Туристичні компанії використовують інтерактивні елементи, такі як інтерактивні музеї, аудіогіди, ігрові елементи та інші, для залучення та зацікавлення туристів. Це дозволяє створити взаємодію та емоційне занурення у світ екскурсії.

Ці приклади демонструють, як туроператори впроваджують інноваційні підходи для покращення якості та різноманітності екскурсійного

туризму, надають унікальний досвід туристам та привертають нові сегменти клієнтів.

Висновки з проведеного дослідження. Підтверджено, що інноваційні підходи пропонують більш індивідуалізований, насичений та персоналізований досвід для туристів, дозволяють їм зануритись у місцеву культуру та створюють нові можливості задля взаємодії та спілкування. До викликів, які стоять перед туроператорами під час впровадження інновацій у сфері екскурсійного туризму, можемо віднести необхідність постійного оновлення технологій та інфраструктури, навчання персоналу, забезпечення безпеки і взаємодії з місцевими спільнотами. Також серед перспектив впровадження інновацій в екскурсійній сфері можна виокремити широкі можливості для покращення якості та різноманітності екскурсійних послуг, залучення нових сегментів туристів й створення унікального туристичного досвіду.

Враховуючи успішні приклади впровадження туроперейтингових інновацій в екскурсійному туризмі, можна стверджувати, що інноваційні підходи дійсно мають значний потенціал у розвитку цієї галузі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Романенко О.О., Яворська О.Г. Особливості інновацій в туризмі та індустрії гостинності. *Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід*. № 8. 2018. С. 5–9.
2. Вдовічен А.А. та Вдовічена О.Г. Моделі управління розвитком туристичного бізнесу території на інноваційному підході. *Економічний аналіз*. 2018. Том 28. № 2. С. 11–20.

3. Михайліченко Г.І. Світосистемні закономірності консолідації туристичного бізнесу в умовах інноваційного розвитку. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Випуск 104 (Частина II). С. 105–122.

4. Богатирьова Г. Комунікативно-психологічна складова готовності фахівців з туризму до екскурсійної діяльності. *Науковий вісник інституту професійно-технологічної освіти НАПН України*. 2018. № 15. С. 67–73.

5. Жукович І.А. Інновації в туризмі: основні теоретичні та практичні аспекти. *Наука та наукознавство*. 2017. № 2. С. 69–81.

6. Марусей Т.В. Віртуальна екскурсія як напрямок розвитку сучасного туризму. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-75> (дата звернення: 14.06.2023).

REFERENCES:

1. Romanenko O.O., Yavorska O.H. (2018) Osoblyvosti innovatsii v turyzmi ta industrii hostynnosti [Features of innovations in tourism and hospitality industry]. *Economic science. Investments: practice and experience*, vol. 8, pp. 5–9. (in Ukrainian)

2. Vdovichen A.A. ta Vdovichena O.H. (2018) Modeli upravlinnia rozvytkom turystychnoho biznesu terytorii na innovatsiinomu pidkhodi [Models of territory tourism

business development management using an innovative approach were studied]. *Economic analysis*, vol. 2, no. 2, pp. 11–20. (in Ukrainian)

3. Mykhailichenko H.I. (2012) Svitovsystemni zakonomirnosti konsolidatsii turystychnoho biznesu v umovakh innovatsiinoho rozvytku [World-system patterns of consolidation in the tourism business under conditions of innovative development]. *Current issues in international relations*, vol. 104 (Part II), pp. 105–122. (in Ukrainian)

4. Bohatyrova H. (2018) Komunikatyvno-psykholohichna skladova hotovnosti fakhivtsiv z turyzmu do ekskursiinoi diialnosti [Communicative-psychological component of tourism professionals' readiness for excursion activities]. *Scientific Bulletin of the Institute of Vocational and Technical Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, no. 15, pp. 67–73. (in Ukrainian)

5. Zhukovych I.A. (2017) Innovatsii v turyzmi: osnovni teoretychni ta praktychni aspekty [Innovations in tourism: key theoretical and practical aspects]. *Science and Science Studies*, no. 2, pp. 69–81. (in Ukrainian)

6. Marusei T.V. (2021) Virtualna ekskursiia yak napriamok rozvytku suchasnoho turyzmu [Virtual tour as a direction for the development of modern tourism]. *Economics and Society*, no. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-75> (accessed 14 May 2023).